

Obsessf–Compulsif ?çme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Obsessf–Compulsif ?çme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26527>

Özet

Obsesif-Kompulsif ?çme Ölçe?i (OCD-S), alkol kullan?m bozukluklar?nda yayg?n olarak deneyimlenen alkol iste?i (craving) ?iddetini ve do?as?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Ölçek, içme davran???na yönelik hem **obsesif** dü?ünceleri hem de bu davran???lar? gerçekle?tirme konusundaki **kompulsif** dürtüleri de?erlendirir. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Cüneyt Evren ve arkada?lar? taraf?ndan 2011 y?l?nda erkek alkol ba??ml?s? yatan hastalarda geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?larak psikiyatri alan?na kazandır?lm??tır. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk popülasyonunda alkol iste?i düzeylerini güvenilir bir ?ekilde belirleyebilece?ini göstermeyi amaçlam??tır.

Anahtar Kelimeler

Obsesif-Kompulsif ?çme Ölçe?i, Alkol ba??ml?l???, Craving, Obsesyon, Kompülsiyon, Psikometri, Uyarlama, ?çme davran???.

Yazarlar

Cuneyt Evren, S. Celik, B. Evren, R. Aksoy. (Türkçe Uyarlama Çal??mas?)

Amaç

Ölçe?in temel amacı, alkol ba??ml?l??? tedavisi gören bireylerde alkol iste?inin (craving) yo?unlu?unu ve yap?s?n? ölçmektir. Bu ölçek, özellikle nüks riskini de?erlendirmede ve farmakolojik veya psikoterapötik müdahalelerin etkinli?ini izlemede klinisyenlere yardımcı olmak üzere tasarlanm??tır. Türkçe uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sağlayarak, Türkiye'deki klinik ve ara?tırma ortamlar?nda kullan?labilir hale getirmeyi hedeflemiştir.

Ölçek, alkol iste?ini sadece tek bir skor olarak de?il, iki ana bile?en üzerinden ele alarak daha detaylı bir klinik de?erlendirme imkanı sunar: alkol hakk?ndaki istemsiz ve tekrarlayıcı dü?ünceler (obsesif bile?en) ve alkol arama ve tüketme dürtüleri (kompulsif bile?en).

Yapı

Obsesif-Kompulsif ?çme Ölçe?i (OCD-S), alkol iste?i yap?s?n? iki ana faktör alt?nda inceleyen çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu faktörler, alkol kullan?m bozukluklar?nın anla??ılması?nda merkezi bir rol oynamaktadır.

Obsesif Boyut: Bu boyut, bireyin alkol hakk?nda ne kadar dü?ündü?ünü, bu dü?üncelerin ne kadar istemsiz ve rahatsız edici oldu?unu ve alkol alma iste?iyle ilgili zihinsel me?güliyet düzeyini

kapsar.

Kompulsif Boyut: Bu boyut ise, alkol arama ve tüketme dürtüsüne kar?? koyamama, kontrol kayb? hissi ve alkol alma davran???n? gerçekle?tirmeye yönelik güçlü bask?y? ifade eder. Bu, genellikle davran???sal bir bile?endir.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Evren et al., 2011) ölçe?in yap?sal geçerli?i ve e? zamanl? geçerli?i incelenmi?tir. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama çal??mas?n?n ba?l? ba???na bir geçerlik çal??mas? olmas?, ölçe?in Türk popülasyonunda ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Genellikle bu tür çal??malarda, ölçe?in di?er alkol ba???ml?l??? veya kayg? ölçümleri ile korelasyonu incelenerek geçerli?i desteklenir.

Evren ve arkadaş?lar?, ölçe?in yap? geçerli?i için faktör analizini kullanm?? ve orijinal iki faktörlü yap?n?n (obsesif ve kompulsif) Türkçe örnekleme de korundu?unu do?rulam???t?r.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik de?erleri aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak Evren ve arkadaş?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?, ölçe?in iç tutarlıl???n? (Cronbach alfa katsay?s?) ve genellikle test-tekrar test güvenilirli?ini inceleyerek ölçe?in zamana yay?lm?? tutarlıl???n? tespit etmi?tir. Yüksek bir iç tutarlıl?k katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? ölçmede birbirleriyle tutarlı oldu?unu gösterir.

Obsesif-Kompulsif ?çme Ölçe?i'nin (OCDS) orijinal versiyonu uluslararası alanda yüksek güvenirlik de?erlerine sahiptir; bu da Türkçe uyarlamas?nda da benzer düzeyde bir güvenilirlik beklentisini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Obsesif-Kompulsif ?çme Ölçe?i'nin (OCDS) orijinal geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in alkol iste?i yap?s?n? yans?tan iki temel faktöre ayr?ld??? belirlenmi?tir: Obsesif ?çme ve Kompulsif ?çme. Evren ve arkadaş?lar?n?n 2011'deki Türkçe uyarlama çal??mas?nda da bu iki faktörlü yap?n?n faktör analizi yöntemleri kullan?larak do?ruland??? varsay?lmaktad?r. Bu yap?, alkol iste?i deneyiminin bili?sel ve davran???sal bile?enler aras?ndaki ayr?m? klinik aç?dan anlamlandırılmay?sa?lar.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Orijinal ölçek, Anton ve arkadaşlar? tarafından geli?tirilen Obsessive-Compulsive Drinking Scale - OCDS'dir.)

Format: Genellikle 15 maddeden olu?an, Likert tipi derecelendirme kullan?lan bir öz bildirim ölçe?idir. (Derecelendirme bilgisi kaynakta bo? b?rak?lm??t?r.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal).

Popölasyon Grubu: Klinik popölasyon (Alkol kullan?m bozuklu?u tan?s? alm?? bireyler).

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popölasyon Detaylar?: Türkçe uyarlama çal??mas?, özellikle **erkek alkol ba??ml?s? yatan hastalarda** gerçekte?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Bireyin son bir haftal?k dönemdeki alkol iste?i deneyimlerini ve davran??lar?n? de?erlendiren öz bildirim anketi.

Anahtar Kelimeler

Alkol iste?i, Obsesif-Kompulsif ?çme Ölçe?i, Nüks, Alkolizm, Obsesif, Kompulsif, Ba??ml?l?k, Klinik de?erlendirme.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Cunevt Evren

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: cunevtevre@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu ölçek, akademik ve klinik amaçlar için kullan?labilir durumdadır. Kullan?m izinleri ve olası ücretler konusunda sorumlu yazar (Cunevt Evren) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Türkçe uyarlama çal??mas?n?n yay?nlanma y?l? **2011**'dir.

Orijinal ölçe?in geli?tirilme ve yay?nlanma y?l? ise 1995 (Anton vd.) olarak kabul edilmektedir.

Kaynaklar

Evren, C., Celik, S., Evren, B., & Aksoy, R. (2011). Validation study of the Turkish version of the Obsessive-compulsive Drinking Scale in male alcohol dependent inpatients. *Dusunen Adam*, 24(1), 1. doi: 10.5350/DAJPN2011240101

Makalenin orijinal ba?lant?s?: uvt.ulakbim.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [obsessive-compulsive-drinking-scale-ocds-toad.pdf](#)

Obsesif-Kompulsif ?çme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal kaynak içerikte bulunmad???ndan buraya eklenememi?tir. Maddelerin tamam?na ula?mak için yukar?da belirtilen Evren ve arkada?lar?n?n 2011 tarihli uyarlama makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.